

Poprečnina v gotovini plačana.

ŠTEV. 5.

LETNIK XXX.

NARODNI GOSPODAR

**GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“
V LJUBLJANI.**

V LJUBLJANI, DNE 15. MAJA 1929.

TISK ZADRUŽNE TISKARNE V LJUBLJANI.

Priloga „Narodnega Gospodarja“ št. 5, 1. 1929.

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Glavna skupščina Gospodarskog trgovačkog društva Aleksandrovo otok Krk, r. z. n. o. j., obdržavati če se dne 2. junija 1929 u 16. sati u društvenim prostorijama sa slijedećim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnje glavne skupštine. 2. izveštaj upravnog i nadzornog odbora. 3. čitanje i odobrenje računskog zaključka za god. 1928. 4. izbor upravnog odbora. 5. izbor nadzornog odbora. 6. promjena pravil § 9. 7. eventualija.

Izredni občni zbor Hranilnice in posojilnice Cerklje ob Krki, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 9. junija 1929 po litinjah v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. sprememba pravil. 2. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Cirkovcah, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 26. maja 1929 ob 8. uri dopoldne v posojilniškem prostoru s sledećim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje rač. zaključka za 1. 1928. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Strojne zadruge v Cirkovcah, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 26. maja 1929 ob 3. uri popoldne v posojilničnem prostoru s sledećim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje rač. zaključka za leto 1928. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Črnomlju, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 26. maja 1929 ob pol 8. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Mlekarske zadruge v Črnomlju, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 26. maja 1929 ob 9. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Framu, r. z. z. n. z., se bo vršil 26. maja 1929 po rani sv. maši v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. pozdrav in otvoritev občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 4. sprememba pravil. 5. slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruge Sv. Gora-Vidgera, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 26. maja 1929 v prostorih mlekarne v Vidgeri ob 14. uri popoldan z dnevnim redom: 1. poročilo načelstva. 2. odobritev rač. zaključka. 3. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske posojilnice v Hrastniku, r. z. z. n. z., se vrši 29. majnika 1929 t. j. v sredo ob 7. uri zvečer v uradnih prostorih posojilnice s sledećim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za 1. 1928. 5. volitev novega načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Konsumnega društva v Št. Jernej, r. z. z. o. p., se bo vršil 26. majnika 1929 ob 15. uri v Društveni dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega izrednega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 5. prost razgovor.

Občni zbor Živinorejske zveze za politični kamniški okraj, r. z. z. o. p., se bo vršil dne 2. junija 1929 dopoldne ob 10. uri v pisarni Električno-strojne zadruge v Šmarci s sledećim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje rač. zaključka za leto 1928. 3. slučajnosti.

Občni zbor Stavbne zadruge „Delavski dom“ v Kranju, r. z. z. o. z., se vrši dne 23. junija 1929 ob 9. uri dopoldne v dvorani Ljudskega doma. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. volitev načelnika in enega odbornika. 3. sprememba pravil. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Krki, r. z. z. n. z., se vrši dne 26. maja 1929 po prvi sv. maši v kaplaniji z naslednjim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo a) načelstva, b) nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za 1. 1928. 5. slučajnosti.

Izredni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Kamnici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 23. junija 1929 ob 8. uri v zadrugijskih prostorih. Dnevni red: 1. sprememba pravil. 2. slučajnosti.

Redni občni zbor 1. delavske hranilnice in posojilnice v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 2. junija 1929 ob pol 10. uri dopoldne v uradnih prostorih Jugoslovanske strokovne zveze Delavska zbornica Miklošičeva cesta 22. s sledećim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 4. volitev nadzorstva. 5. sprememba pravil (§ 26). 6. slučajnosti. — Ker za 28. april 1929 sklicani občni zbor ni bil sklepčen, bo ta občni zbor sklepčen v smislu pravil ob vsaki udeležbi.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Člani „Zadruž. zveze“ dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 25.— Din na leto, za pol leta 12-50 Din.
Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo.

Načelstveno poročilo

(Konec.)

podano na glavni skupščini Zadružne zveze v Ljubljani dne 11. aprila 1929.

Delovanje Zveze.

Bolj kot poročilo o delu in uspehih posameznih vrst zadrug Vas bo, gospodje delegati, zanimalo poročilo o delu in uspehu Zveze same. To poročilo je za Vas tem važnejše, ker Zveza kot denarna centrala upravlja blizu poldrugsto milijonov dinarjev ljudskih prihrankov.

Načelstvo.

Načelstvo je imelo v l. 1928 45 sej. Na sejah se je poročalo oziroma sklepalo o 830 zadevah. Od teh je bilo 115 slučajev, v katerih se je šlo za dovolitev kredita ali povišanja oziroma podaljšanje kredita včlanjenim zadrugam, 126 slučajev pa takih, da se je sklepalo o odobritvi posojil, ki jih dovoljujejo posojilnice svojim članom, ako se gre za posojila nad Din 15.000.

Pri tem moramo omeniti, da nekatere zadruge nočejo razumeti svoječasnega sklepa Zvezine glavne skupščine, da je treba pri večjih posojilih pritrditve oziroma odobritve Zveze za dotično posojilo. Praksa pa je pokazala, da so one zadruge, ki so ta sklep izvrševale, v mnogih slučajih imele od tega prav znatne koristi, ker jih je nasvet Zveze mnogokrat opozoril, kako naj stvar uredijo, da bodo varno hodile.

Širši odbor Zveze je imel v preteklem letu 4. seje.

Revizijsko delo.

Revizijsko delo je najvažnejša naloga Zveze. Zato mu posvečamo tudi največ pozornosti, moči in gmotnih sredstev. Število revizij leto za letom raste. V l. 1928 je bilo izvršenih 242 revizij in sicer v ljubljanski oblasti in na Hrvatskem 124, v mariborski oblasti 118. Poleg teh rednih revizij pa sta bili izvršeni dve generalni reviziji, ki sta vzeli celih 21 tednov. Med rednimi revizijami so bile izvršene revizije zadrug, ki imajo zelo obsežno poslovanje. Revizorji so bili tudi zaposleni z urejevanjem računov pri raznih zadrugah, skupno sedem tednov.

Kakor kaže račun zgube in dobička nam je država za l. 1928 dala kot prispevek za revizije Din 110.000.—, kar smatramo za priznanje našemu zadružnemu delu in prosimo navzočega gospoda zastopnika velikega župana, da blagovoli sporočiti našo zahvalo gospodu ministru za poljedelstvo skupno z istočasnim priporočilom, naj gospod minister tudi v l. 1929 enako uvaža naše zadružno delo in nam nakloni za revizije vsaj enako podpora.

Mnogo časa jemlje evidenca in opominjanje za izvršitev naročil revizije. Neka-

tere zadruge kažejo le premalo razumevanja za ta važni posel in podtikajo Zvezi oziroma revizorjem zlohotnost, formalizem in malenkostnost, mesto da bi vse nedostatke in naročila tako dobrohotno sprejele, kakor so dobrohotno in izključno iz zavesti dolžnosti in odgovornosti dana.

Držali smo se pri revizijah preizkušenege gesla: Boljše prva zamera, kakor zadnja. In vztrajali smo na izvedbi naročil revizije tudi pod grožnjo izključitve, da se rešimo odgovornosti za nered in škodo, ki pri nediscipliniranih zadrugah mora priti.

Zadružna izobrazba in propaganda.

Narodni Gospodar, glasilo Zveze je stopil letos v 30. leto z naklado 1320 izvodov. Majhno je to število, ča ga primerjamo z ogromnimi nakladami političnih listov. Toda pri tem nas tolaži to dejstvo, da zadrugarji, člani načelstev in nadzorstev, ki so večinoma naročniki Narodnega Gospodarja, dejansko tudi berejo, ker jim nudi za poslovanje v zadrugi toliko koristnega in aktualnega čtiva.

Res je, da se pri nas gospodarski časopisi „kot preveč suhoparni“ ne berejo. Zato bo vsekakor potrebno, da za ljudsko propagando zadružništva pridemo do izdajanja bolj zanimivega in bolj popularnega zadružnega lista, ki naj bi nudil predvsem čtivo v zadružnem duhu družinam naših zadrugarjev.

Tečaji. Kot vsako leto smo tudi v letu 1928 prirejali enodnevne zadružno-gospodarske tečaje in poleg tega predavanja ob priliki občnih zborov včlanjenih zadrug ali njih jubilejev. Takih tečajev in predavanj smo priredili v preteklem letu 20.

Ker so pri vodstvu naših kreditnih zadrug v velikem številu zaposleni ravno preč. gospodi duhovniki, smo priredili dva knjigovodska tečaja za duhovnike. Tečaja v Ljub-

ljani se je udeležilo 20 gospodov, tečaja v Mariboru 30 gospodov. Poleg knjigovodstva smo nudili na teh tečajih tudi predavanja iz zadružne ideologije.

Tečaje za zadružno knjigovodstvo smo oskrbeli tudi na Orgljarski šoli v Ljubljani in na Orgljarski šoli v Celju. V Ljubljani se je poučevalo vsega skupaj 100 ur, na Orgljarski šoli v Celju 34 ur. Dejstvo je, da na podlagi teh tečajev dobivajo nekatere naše zadruge prav dobre zadružne tajnike, ki tudi preveč ne obremenjujejo zadrug. Poleg tega smo v mariborski oblasti izvedli štiri knjigovodske tečaje, ki so trajali po 4 dni, eden od teh je bil tudi v Murski Soboti za Prekmurje.

Zadružna šola.

Zadružna šola se je s prispevski Zveze slovenskih zadrug in naše vršila tudi v pretekli zimi od 3. 11. 1928 do 27. 3. 1929. Od vstopivših 44 jih je Zadružna Zveza podpirala 32, ob zaključku pa 28 in sicer predvsem s stanovanjem, kurjavo in razsvetljavo ter tiskovinami, par od njih pa tudi še z denarnimi podporami. Letošnji tečaj je bil že 15. Vsako leto pride na deželo lepo število fantov, ki so dobro podkovani v zadružnem poslovanju in imajo veselje do zadružnega dela. Zato pa se ne strašimo razmeroma visokih stroškov za vzdrževanje šole in podpiranje učencev kljub temu, da nekaj absolventov zapusti zadružne vrste in se poda v pisarne ali v trgovine.

Zadružna statistika.

Dovršili smo in objavili kot prilogo Narodnega Gospodarja sumarno statistiko o stanju in poslovanju Zvezinih članic za leto 1927, tako da imamo take sumarne statistike sedaj že za sedem povojnih let 1921 do 1927. Te statistike bodo dragocen material bodočemu zadružnemu zgodovinarju.

Še večje važnosti so pa za Zvezo samo, ker nam najbolj nazorno kažejo gibanje bodisi napredovanje ali nazadovanje posameznih vrst zadrug, da potem moremo iskati in najti vzroke, kaj in kje se mora popraviti ali izboljšati.

Pravna in poslovna pomoč.

Zadugam smo nudili vsestransko pomoč pri ustanovitvi, pri registracijah, pri spremembah pravil, pri likvidacijah in sploh pri vseh poslih, ki so jih imele s političnimi sodnimi in davčnimi oblastmi.

Pa tudi v knjigovodstvu smo številnim zadugam nudili poslovno pomoč. Tako smo sestavili bilance vsega skupaj 190 zadugam in sicer deloma na sedežu zadruga, deloma v pisarni Zveze. Pregledali pa smo bilance 112 zadugam. Sodelovali smo pri sestavi inventure pri 35 zadugah.

Poštninska prostost.

Ko se nam je po dolgih prošnjah posrečilo, da smo dosegli priznanje poštninske prostosti tudi v Sloveniji in sicer v celoti z izjemo priporočenih pisem, se je naenkrat raznesla vest, da je pošto ministrstvo sklenilo v prvem načrtu finančnega zakona za l. 1929/30 poštninsko prostost zopet ukiniti.

Napravili smo skupno z ostalimi zvezami države vse korake pri kompetentnih ministrstvih, zlasti pri ministrstvu za pošto in tako upamo, da nam bo poštninska prostost vsaj nekaj časa še ostala. Smatramo pa poštninsko prostost za najprikladnejši način indirektnega podpiranja združništva, ker je teh podpor vsaka Zveza v taki meri deležna, kakor dela, kakor zlasti drži pismeni stik s svojimi članicami.

Taksna prostost.

V l. 1928 se nam je naposled tudi posrečilo dobiti priznanje taksne prostosti za zadolžnice, ki jo edino oblasti v Sloveniji

zadugam niso hotele priznavati. Po številnih predstavkah in prošnjah zlasti po intervencijah g. nadrevizorja Pušenjaka je naposled ministrstvo za finance generalna direkcija davkov z razpisom štev. 129.234 z dne 10. 10. 1928 jasno in določno priznala taksno prostost za zadolžnice, da odslej tudi slovenske finančne oblasti niso več našle kake tarifne postavke, po kateri bi vendar še mogle zahtevati kolekovanje zadolžnic.

Davčna prostost.

Enotni davčni zakon, ki je s 1. januarjem t. l. stopil v veljavo, je prinesel obče koristnemu združništvu dalekosežne ugodnosti, toda le pod pogoji, da zadruga nudi garancijo proti kakršnemukoli osebnemu okoriščenju posameznih oseb z združnim denarjem in da ustvarjajo s celotnim vsakoletnim prebitkom nedeljiv ustanovni zaklad v rajfajznovem smislu, ki se pod nobenimi pogoji ne more in ne sme odtegniti svoji občekoristni svrhi in razdeliti med člane.

Pri davčni prostosti pa se ne gre samo za materialno stran tega vprašanja, ampak predysem za to, da je enotni davčni zakon priznal nedobičarski, občekoristni značaj združnih ustanov in tudi točno ugotovil pogoje, pod katerimi ima zadruga tak značaj in radi tega davčno prostost. Ako zadruga hočejo te pogoje sprejeti, so oproščene davkov in vseh neprijetnosti, ki jih prinaša občevarjevanje z davčnimi oblastmi.

Žal pa so bančni krogi podvzeli pri ministrstvu za finance korake, da se kreditnim zadugam ne glede na njih občekoristni značaj vzame prostost rentnine od obresti hranilnih vlog in se jim naloži vsaj 3%-na rentnina. Bančni krogi so za utemeljitev navajali, da nekatere šulcedeličevke poslujejo popolnoma po bančnih principih in bi bila zato krivica, če se jim da ta prednost pred drugimi denarnimi zavodi. Bančne kroge

bi samo na to opozorili, da take šulcedelčevke nikakor ne morejo uživati prostost rentnine, o čemer so jim vzgledi takorekoč pred nosom. Poleg tega je pa z zakonom, pravilnikom ter z znanim rigoroznim postopanjem davčnih oblasti več kot dovolj zjamčeno, da bodo prostost rentnine uživale zares le kreditne zadruga občekoristnega značaja, ki ne dajejo v kakršnikoli obliki niti dividend niti tantijem in ne delijo dobička, temveč gre ves prebitek poslovanja izključno v ustanovni zaklad, ki se nikoli ne sme deliti med člane. Vsakemu bo pa potem tudi jasno, da ni prav nobenega razloga, da bi se občekoristne ustanove za svoje občekoristno delo obdavčevale.

Nekaj nerešenih zadev.

Imamo takorekoč ropotarnico, v kateri se nahajajo zadeve, ki niti po desetih letih obstoja naše države niso prišle do rešitve.

a) vprašanje naložb pri poštni hranilnici na Dunaju je še vedno nerešeno, dasi smo ponovno delali vloge in intervencije pri raznih oblasteh.

Zveza je na tem vprašanju zelo zainteresirana, ker bi sicer morala odpisati pol milijona dinarjev, ako se to vprašanje reši neugodno, ali sploh ne reši.

b) 20 %-ni boni so tudi vprašanje, ki enako teži zadruga kot druge zavode in privatnike. Tudi tu smo se v vseh letih mnogo trudili in zlasti v zadnjem letu, da bi se to vprašanje rešilo s finančnim zakonom. A kot kaže sedanji finančni zakon, zopet brez uspeha. Gotovo je, da bi država imela velike koristi od ugodne rešitve tega vprašanja, ker se s tem dvigne prestiž države in zaupanje ljudstva v vsakojake državne obveznosti.

c) Predvojne rente, pa če so prav zlate in srebrne, ležijo v shrambah finančnih oblasti in nihče nima veselja, da bi to vpra-

šanje načel, čeprav menda ne bi predstavljalo tako hude obremenitve za državni fiksus.

d) Enako je nerešeno vprašanje kranjskih deželnih papirjev, da ne omenjamo še vojnih posojil, glede katerih so pač imejitelji izgubili že vsako upanje na čeprav le delno ugodno rešitev.

Eno težkočo moramo radi pravičnosti pri vseh navedenih zadevah navajati, da jih namreč morejo reševati vse prizadete države le skupno in sporazumno in zato mnogokrat zadeva leta stoji, ako le ena od prizadetih držav ne pokaže dobre volje.

Kredit pri Narodni banki.

Tudi vprašanje kreditov za zadružništvo pri Narodni banki čaka že skoro leto svoje rešitve, dasi bi zlasti naše kreditno zadružništvo bilo upravičeno do teh kreditov v enaki meri kot trgovina in industrija, ker nudi najboljšo varnost in zastopa važen del narodnega gospodarstva.

Zadružni zakon.

Načrt enotnega zadružnega zakona je prišel preteklo leto ponovno v razpravljanje in smo kot prejšnja leta, tudi lani sodelovali. Ker je tudi novi minister za poljedelstvo privzel izvedbo zadružnega zakona v svoj program, imamo osnovano upanje, da bomo po desetih letih ujedinjenja končno vendar dobili enotni zadružni zakon. Na šestankih zastopnikov zadružnih zvez iz Sloveniji se je še v ravno preteklih mesecih načrt ponovno in temeljito obravnaval in v marsičem izboljšal.

Zakon o likvidaciji kmet. dolgov.

V prošlem letu so hoteli gotovi ljudje napraviti veliko gesto s tem, da je treba s posebnim zakonom poskrbeti za likvidacijo kmet. dolgov, češ da je kmet prezadolžen. V bistvu je načrt hotel uvesti petletni moratorij za kmet. dolgove in poleg tega

zahtevati velika državna sredstva v svrhu razdolžitve kmeta. Imeli smo anketo o tem zakonu in ugotovili, da kmetijstvu in njegovemu kreditu tak zakon more le škodovati, zato smo podali utemeljeno mnenje proti temu zakonskemu načrtu.

Dogovor glede obrestne mere.

V sindikatu za maksimiranje obrestne mere je v prošlem letu Društvo bančnih zavodov prišlo s predlogom:

- a) da se do tedaj veljavna obrestna mera zniža na 5%, pri vezanih na $6\frac{1}{2}\%$,
- b) da se tudi med člani sindikata maksimira medsebojna obrestna mera za naložbe s 7%.

Ker Društvo bančnih zavodov s svojimi zahtevami ni uspelo, je s 1. julijem odpovedalo sindikatni dogovor glede maksimiranja obrestne mere za 1. oktober. Zveza je pa pri nespremenjenem položaju na denarnem trg sklenila, da ostane pri obrestni meri 5 in 7%.

Zvezna bilanca.

Bilanca Zveze za l. 1928 je bila že objavljena v 3. številki Narodnega Gospodarja od 15. marca t. l. skupaj z računom zgube in dobička ter računom prometa. Poleg tega imate vse to tudi pred seboj v tiskanem poročilu Zveze. Zato se moremo tozadevno omejiti le na nekaj pripomb.

Članstvo.

Število Zvezinih članic je naraslo od 524 na 547, torej absolutni prirastek 23 zadrug. Pristopilo je pravzaprav 42 članic, likvidiralo pa oziroma iz članstva Zveze je izstopilo 19. članic. Izkaz na 19. strani poročila Zveze Vam kaže, kako so razne vrste zadrug zastopane v članstvu in kako se zopet dotične vrste porazdelijo na ljubljansko, mariborsko oblast, Medjimurje in Hrvatsko. Od 306 kreditnih zadrug jih je bilo v

ljubljski oblasti 154, v mariborski 140, v Medjimurju 5 in na Hrvatskem 7. Vseh vrst zadrug pa je bilo v ljubljanski oblasti 317, v mariborski 207, v Medjimurju 9 in v Hrvatski 14. Hrvatske zadruge so v glavnem naše članice na otoku Krku in par naših članic v Zagrebu.

Deleži.

Deleži zadrug so se dvignili od Din 1,346.589 na Din 1,427.000, torej prirastek za Din 80.505—, približno skoro isti prirastek kot v l. 1927.

Naložbe.

Naložbe kreditnih zadrug pri Zvezi so v l. 1928 prav zadovoljivo rastle in se dvignile od Din 117,795.476 na Din 145,023.717, torej prirastek za Din 27,228.241. Če pa računamo približno 6% od začetnih naložb, to je 7,096.728 kot avtomatični prirastek iz obresti, ostane dejanski prirastek vlog 20,178.513 ali izraženo v procentih napram začetnemu stanju naložb blizu 18% - no povišanje naložb.

Pri tem pa moramo opozoriti, da v spomladanskih mesecih od početka marca do konca maja l. 1928 naložbe niso padale, kakor je bilo to vsa prejšnja leta običajno. Padec je bil naravnost malenkosten.

Zadružna disciplina.

Po dviganju naložb bi prvi trenutek kdo mislil, da se disciplina članic poboljšava. Delansko pa to ne drži, ker bi morali tudi videti, za koliko so sorazmerno hranilne vloge včlanjenih zadrug zrastle. Če ne za l. 1928, imamo pa možnost primerjanja na podlagi sumarne statistike o kreditnih zadrugah za l. 1927.

Po tej statistiki so imele posojilnice koncem leta 1927 naloženega denarja Din 198,080.533—, dočim so naložbe pri Zvezi v istem času znašale Din 117,795.476—. Dobimo torej, da Din 80,285.000 naloženega

denarja ni v naložbah Zveze, ampak v naložbah drugod. Dasi se je položaj napram l. 1926 izboljšal, vendar vidimo, da bi pri čim mogoče popolnejši disciplini Zveza kot denarna centrala morala imeti 80.000.000 Din več naložb.

Lani smo že povedali svojo besedo o zadružni disciplini s tega mesta. Ne bomo vsega ponavljali, ponovili bomo pa izkušnjo, ki so jo vedno doživele nedisciplinirane zadruge. Vsako kršenje temeljnih načel zadružništva se je še vedno maščevalo na onem, ki je načela kršil. Proti načelu zadružne skupnosti grešijo nedisciplinirane članice, ki svoj denar nalagajo drugod. Zadružništvo ni dobičkarstvo. To s svojim vzgledom najboljšje izpričuje Zveza sama, ki vse, kar iz zadružništva prejme, zopet za zadružništvo da. To morajo pa s svojim delom izpričevati tudi posojilnice. Če vedo, da je njihova moč v neomejeni zavezi, v popolni solidarnosti članov, morajo ravno tako vedeti, da je moč Zveze v popolni solidarnosti njenih članic. In največ koristi od močne Zveze bodo imele članice same.

Trdimo, da ima Zveza pravico, njene članice pa dolžnost, da se preveški nalagajo pri Zvezi. Zvezi dajo pravico do teh naložb njeno delo, njena samopožrtvovalnost, s katero je vedno za potrebe zadružništva, pa tudi za kulturne in dobrodelne namene vse dajala, le za se ni nič prihranila. Članicam pa nalaga dolžnost ne le določba pravil (§ 6.) o zadružni disciplini, ampak predvsem odgovornost za varno upravo tujega denarja. Če bodo zadruge kljub opominom vztrajale na nediscipliniranosti, jih je Zveza dolžna izključiti, da se odveže moralne odgovornosti za škodo nedisciplinirane zadruge, katero škodo bodo iste utpele zaradi svoje nediscipliniranosti.

In še eno moramo poudariti. Čim bolj bo vladala med članicami disciplina, tem

odločilnejši bodo postajali na denarnem trgu zadružni prihranki.

Z današnjo glavno skupščino pravzaprav zaključujemo desetletje po vojni, desetletje posebnih razmer, ki je bilo združeno s prav posebnimi nevarnostmi za zadružništvo. V tej dobi je zadružništvo preživelo opasno dobo inflacije in mnogokrat s tem zvezane špekulacije. Kot posledica inflacije je nastopilo licitiranje z obrestno mero. Lov za visokimi obrestmi je zavajal k nediscipliniranosti in tem nevarnostim niso podlegle le poedine zadruge, tem nevarnostim celo nekatere zadružne matice niso ušle. Zveza se je kljub splošni zmedenosti v teh časih zavedala, katero pot mora hoditi in kaj je bistvena naloga ljudskega zadružništva. Odločno je stopila v borbo proti pretirani, neljudski in nezadružni obrestni meri in z avtoriteto, ki jo ima le ona v vrstah slovenskega zadružništva, se ji je prav kmalu posrečilo v vprašanju obrestne mere vpostaviti red in disciplino v svojih vrstah. Zato pa moramo ob koncu tega desetletja izreči zahvalo in priznanje zvestim zadrugam, onim, ki se niso dale zapeljati z obljubami visoke obrestne mere k nediscipliniranosti. Le oprta na zvestobo in disciplino svojih članic je Zveza mogla v tem desetletju premagovati vse težave, nuditi samaritansko pomoč vsem zadrugam, ki so trpele in obenem hoditi pot notranjega ojačevanja in konsolidacije.

Naj torej danes radi interesov močnega in edinega zadružništva slavna glavna skupščina pod svojo najvišjo avtoriteto naloži vodstvu Zveze, da je v vprašanju zadružne discipline neizprosno dosledno.

Rezerva in dobiček.

Poleg deležev in naložb moramo med pasivi navajati še rezerve in dobiček. Tako skromno je oboje, da če ne bi imeli večjih rezerv v svojih nepremičninah, ne bi bilo

skoro vredno pred to skupščino o tem govoriti. Bodite pa uverjeni, da je Zvezina največja rezerva njena velika samopožrtvovalnost, s katero je pomagala in pomaga vsa leta po vojni.

Krediti in naložbe pri bankah.

Med aktivni sta najvažnejši postavki terjatve v tekočem računu, ki so dosegle Din 51.552.724.— in naložbe v bankah z Din 83.130.357.—. Primerjanje teh dveh postavk kaže, da je Zveza izredno visoko likvidna in da bo s to likvidnostjo mogla zadovoljiti potrebe svojih zadrug tudi v najhujših časih, ki bi iz kakršnih koli razlogov mogli nastopiti.

Denarno poslovanje.

Vsa denarna naročila zadrug bodisi iz njihovih naložb, bodisi iz kreditov smo vedno kar najpromptnejše izvrševali. Z ozirom na poštinsko prostost smo se za nakazila zadrugam posluževali predvsem denarnih pisem, katerih smo odposlali 1470, dočim nam jih je od zadrug došlo 1614. Le manjše zneske smo nakazovali tudi po denarnih nakaznicah, enako kot smo jih sprejemali. V precejšnji meri se je promet vršil tudi potom poštne hranilnice, dasi je to za Zvezo radi previsokih provizij neugodnejše. Živahnost prometa najboljše dokazuje številka celokupnega prometa v l. 1928, ki je znašal Din 723.503.792.

Čeki.

Da olajšamo posojilnicam dispozicije iz njihovih naložb pri Zvezi, smo založili čekovne zvezke, tako da lahko v mnogih slučajih posojilnice izročijo ali pošljejo strankam mesto gotovine pravilno izpolnjen ček na dobroimetje pri Zvezi. Nekatere posojilnice se čekovnega prometa že s pridom poslužujejo. Čim bolj se bo negotovinski način izravnavanja uporabljal za vse pripravne slučaje, tem manj bo gotovinskega prometa,

tem manj izgube na obrestih, kakor tudi izgube na času in blagajniškem delu.

Enako so se mnoge zadruge že tudi navadile, da vsa nakazila in vsa plačila, ki jih imajo izvršiti izven svojega sedeža, izvršujejo le potom Zveze. Zveza je vsa taka naročila vedno izvrševala isti dan, ko jih je prejela in vedno brez vsake provizije.

Zadružna gospodarska banka.

Med efekti tvorijo največjo postavko delnice Zadružne gospodarske banke in sicer tako, da imamo vsled nadpolovične večine pri zavodu odločilen vpliv. Stalna precej visoka dividenda in vsakoletno znatno okrepjevanje bilančnih rezerv poleg rezerv, ki se nabirajo v lastnem imetju bančnih industrijskih podjetij, vse to je pripomoglo, da je banka postala eden izmed najuglednejših slovenskih zavodov, do katerega ima poslovni svet splošno zaupanje. Tudi delnice tega zavoda bi si marsikdo želel nabaviti, ako bi jih kaj bilo na trgu, pa so vse v trdnih rokah. Precejšnje število teh delnic je tudi v rokah naših članic zlasti kreditnih zadrug. Marsikatera zadruga pa bi si še želela za naložbo svojih rezerv nabaviti tako obrestonosnih papirjev.

Tiskovine.

Tiskovin smo v leto 1928 nabavili za Din 111.000, prodali pa za Din 140.000. Prodaja tiskovin se vedno bolj osredotočuje v rokah Zveze, kar je v korist Zveze, pa tudi Zvezinih članic, ker na ta način dobijo enotne ter dosti cenejše knjige in tiskovine in kar je poglobitno, večinoma brez stroškov za ekspedicijo in poštino.

Pisarna.

Številke došlih dopisov 13.884. odpisanih dopisov 19.527 in 14 okrožnic v 2825 izvodih kažejo, kako se promet v Zvezi leto za leto poživilja in raste.

Poleg navedenih števil pa izkazuje še vložni zapisnik našega oddelka v Mariboru 1652 števil. Tako obširen promet in tako ogromno delo je moglo obvladati le uradništvo, ki svojo dolžnost izpolnjuje z veseljem in ljubeznijo in ki s svojim zavodom čuti. Zato moramo izreči zahvalo pred glavno skupščino za veliko marljivost in vestnost našemu uradništvu.

Slišali ste poročilo. Omenjali smo predvsem one stvari, katere smatramo za važne, da jih gospodje delegati slišijo. Govorite in sodite o našem delu, dobrohotna kritika je zdrava. Od popolnosti se zavedamo, da smo še daleč in dobrohotni nasveti, ki jih nam morete kot praktični združni delavci dajati, so nam vedno dobrodošli.

Dr. Basaj:

Šušmarstvo v naši mlečni trgovini.

Pomen združnega vnovčevanja mleka.

Združna oblika se je pokazala kot uspešnejša v prodaji in predelavi mleka nego privatna trgovina ne le pri nas, ampak tudi v drugih državah. Statistika o danskem mlekarstvu navaja, da je nad 80% prodaje in predelave mleka v združnih rokah. Pri nas v Sloveniji so si mali in srednji kmetje že pred vojno ustanovili številne mlekarske, sirarske in maslarske zadruge, ki so jim pomagale do dobrega vnovčenja mleka, ki so pa obenem z dobrim tehničnim vodstvom nudile jamstvo za zdravo, polnovredno mleko in prvovrstne mlečne izdelke.

Mlekarski prekupci.

Lansko leto že, posebno pa tekom letošnje zime, se je začelo pojavljati v mlečni trgovini vedno večje število prekupcev. Imenovali bi jih lahko mlekarske krošnjarje ali šušmarje, ki si hočejo poiskati lahek zaslužek v prekupštvu z mlekom. K temu jih nagiba zlasti dvoje:

1.) Vsled lanske suše že dalj časa primanjkuje mleka, katero se zato ne glede na kakovost vedno lahko dobro vnovči. Povpraševanje po mleku raste tudi samo po sebi sorazmerno temu, kakor se širi med mestnim in industrijskim prebivalstvom po-

znanje o zdravi in ceneni mlečni hrani, in kakor tudi mestno in industrijsko prebivalstvo v Sloveniji stalno narašča.

2. Letošnja zima s svojim dolgotrajnim in hudim mrazom je tem prekupcem še posebno dobrodošla, ker je še bolj povečala povpraševanje po mleku in ker je bilo pri takih nizkih temperaturah in hitrem ohlajenju kvarjenje mleka skoro izključeno.

Tako je prekupcem posel dobro uspeval in skušali so ga na vse načine razširiti. Pojavili so se pa še novi prekupci, ki se ne smatrajo za nič manj sposobne za mlečno trgovino s tujim kapitalom ter za tuj račun in nevarnost. Nezavednost kmetov gre žal tako daleč, da brez plačila takim krošnjarjem kar po par mesecev zaupajo svoj prihranek na dobro vero.

Posledice za mlekarske zadruge.

Razume se, da je pri že itak pičli letošnji produkciji mleka vsled konkurence krošnjarjev množina mleka pri mnogih mlekarskih zadrugah silno padla. Celo desetletja obstoječe mlekarske zadruge dobivajo tako majhne množine mleka, da z običajno razliko med nakupno in prodajno ceno ni več mogoče kriti režije.

Pospeševala [pa je ta razvoj mlečnega

krošnjarstva tudi obrtna obrtna oblast sama. Običajno ti krošnjarji niso svoje obrti prijavili. Če pa so jo prijavili, jim jo je obrtna oblast kot svobodno obrt brez ogleda in odobritve obratovališča hitro in rada odobrila. Obrtna oblast je pri tem računala, da bo pač mleko za meščana in delavca tem cenejše, čim več konkurence bo med prodajalci.

Toda položaj, ki tako nastaja, je za naše mlekarske zadruge za trajno nevzdržen in celo za njih obstoj nevaren. Zadruginištvo, ki lahko pokaže nad 30 letne izkušnje in na lepe uspehe v preskrbi mest in delavskih krajev z zdravo mlečno hrano, ne more napram novemu položaju ostati indiferentno.

Katerim zahtevam ustrezajo zadrugne mlekarne.

Mlekarske zadruge kot združbe malih in srednjih kmetovalcev za skupno vnovčevanje in predelovanje mleka morajo pokazati, da je mlečna produkcija in mlečna industrija velevažno vprašanje producenta in konsumenta, vprašanje gospodarstva in zdravstva, vprašanje socialnega blagostanja in ga je s teh vidikov obravnavati.

Zadrugne mlekarne morajo predvsem konsumente pa tudi oblasti opozoriti:

a) da imajo predpisano urejena obratovališča ter urejen odvoz in dovoz, da morejo konsumentu dobavljati zdrav in polnovreden pridelek oziroma izdelek;

b) da sprejemajo mleko od članov pod njih odgovornostjo za kakovost, pristnost in nepokvarjenost in da se v tem oziru pri njih vrši redna in zadostna strokovna kontrola;

c) da imajo zadostno opremo, ki odgovarja v vsakem letnem času namenu, da se mleko in mlečni izdelki lahko hranijo in dostavljajo konsumentu brez škode za kakovost izdelka in zdravje konsumenta;

d) da se vse obratovanje vrši pod strokovnim vodstvom izšolanih mlekarjev;

e) da se predelava in prodaja mleka vrši na račun članov z najmanjšo režijo brez posredniškega dobička.

In mlečno šušmarstvo?

Da pogojem, ki smo jih ravnokar navedli glede zadrugnih mlekarn, mlečno krošnjarstvo sploh ne odgovarja, je notorično dejstvo, o katerem se vsakdo lahko prepriča. Mlečni posredovalci začnejo običajno brez vsakega obratovališča. Zato seveda tudi ne more biti govora o kaki opremi. Mleko pobirajo sami, oziroma po svojih voznikih z enostavnim prelivanjem v zbiralne vrče. Zato seveda ne more biti tudi govora o kaki kontroli sprejetega mleka glede kakovosti in o odgovornosti kmeta za mleko. Seveda tudi ne more biti govora o strokovni usposobljenosti krošnjarja samega. Kaj morejo taki posredovalci svojim konsumentom dobaviti, si vsak lahko predstavlja. Mleko je običajno tako, kakor je prišlo iz hleva. Da bi se filtriralo, na to mlečni krošnjar ne misli. Ker ni strokovno usposobljen, nima seveda tudi pojma o temeljitem snaženju mlečne posode z vrelo in mrzlo vodo, o pasteriziranju mleka itd. Posledica je, da se nesnažno in nefiltrirano mleko hitro okuži v še bolj nesnažni transportni posodi. Če se tak krošnjar loti še predelovanja v maslo in sir, so seveda tudi ti izdelki pri slabi opremi in nestrokovnem ravnanju tako primitivni in neodgovarjajoči, da le kvarijo ugled mlečnim izdelkom sploh in s tem jemljejo konsumentu zaupanje v zdravost, hranivost in vrednost mlečnih izdelkov.

Borba proti šušmarstvu.

Ves kmečki stan pa tudi vsi konsumenti v mestih in industrijskih krajih imajo velik interes na tem, da šušmarstvo v mlečni

trgovini preneha. Borba proti temu se mora začeti s treh strani: s pomočjo politične oblasti, s pozivom na zavednost in na zaščito interesov kmečkega stanu ter naposled s pozivom na zaščito interesov konsumenta v mestih in industrijskih krajih. Tudi o mlekarški šoli in o zakonu o mlekarstvu bi morali spregovoriti v zvezi s tem.

A. Kaj naj vpoštevata obrtna in zdravstvena oblast.

Če je trgovina z mlekom svobodna obrt, in če je politična oblast mnenja, da bo mleko tem cenejše, čim večja bo konkurenc, naj pa nasproti temu politična oblast tudi pomisli, da mora vršiti v prvi vrsti svojo nalogo kot zdravstvena oblast. Mleko in mlečni izdelki so najvažnejša ter pri normalnih razmerah najzdravejša in najcenejša ljudska hrana. Pri sedanjem položaju trgovine z mlekom kot svobodne obrti bi morala politična oblast vpoštevati:

a) Mleko je **najlažje pokvarljiva hrana**. Pokvarjeno mleko je neštetokrat vzrok ali povod ljudskih bolezni. Enako kot mleko so lahko pokvarljivi tudi izdelki, sir in maslo. S tega vidika so se velika mesta zavarovala pred uvozom okuženega mleka in striktno izvedla **zahtevo, da se sme v mesto uvažati in mestnemu prebivalstvu prodajati izključno le pasterizirano zdravo mleko**.

b) Mleko je pri našem primitivnem gospodarstvu najbolj izpostavljano **različni nesnagi** od hleva (slabo čiščenje živali, vimena itd.) preko vseh mlečnih posod, v katere se preliva in transportira do konsumenta. Naj bi se napravilo le par poskusov s filtriranjem takega mleka, ki ga dovažajo krošnjariji, pa bi konsumenti mogli videti, koliko nesnage jim prodajajo ti krošnjariji v mleku.

c) Zdravstvena znanost danes upravičeno polaga težišče svoje skrbi in svojega dela na **ljudsko higijeno**. Ljudska higijena je

postala pri kulturnih narodih važen faktor zdravja, moči in gospodarstva naroda. To velja zlasti za mesta in industrijske kraje. Zahtevam higijene pa bo ustrezalo le mleko in mlečni izdelki, kakor jih morejo dobavljati in izdelovati združne mlekarne z vsemi potrebnimi napravami in strokovno usposobljenim mlekarjem.

d) Isti pogoji snage in higijene se morajo izpolnjevati tudi pri nadrobni razprodaji mleka v mestu ali industrijskem kraju. V ožigled tej zahtevi se sliši naravnost neverjetno dejstvo, da mleko prodaja isti **špecerist**, ki prodaja moko, petrolej, kolomaz itd.

e) Glede cen pa bo politična oblast dosegla s številnimi krošnjariji konkurenti ravno nasprotno kakor računa. **Mleko in mlečni izdelki se morajo nujno tem bolj podražiti, čim manjša množina mleka pride povprečno na posamezni obrat oziroma trgovino**. Režija na liter mleka se bo hitro pri tej veliki razcepanosti podvojila, potrojila ali celo početrila, če se bo ista množina mleka razdelila na dva, tri ali celo štiri trgovce, dasi bi jo lahko predelal in razpečal en sam združni obrat.

f) Vsporedno s podražitvijo pa bo šla pogosto tudi **nezadostna preskrba mest in industrijskih krajev z mlekom**. Mlečni krošnjariji, ki še morejo izhajati brez obratovališča in opreme v času zime, bodo v časih hude letne vročine prisiljeni obratovanje popolnoma vstaviti.

B. Kmet sam bo največ dosegel.

Drugi činitelj, ki bi največ lahko napravil proti škodljivemu krošnjarstvu, je kmet sam, ki svoj produkt prodaja, komur hoče. Če bi bil kmet dovolj zaveden in če bi kmet zadostno cenil pomen gospodarske skupnosti v zadrugi, bi mlečno krošnjarstvo sploh nastati ne moglo. Kmet bi moral pri vprašanju, ali naj prodaja svoje mleko zadrugi ali

privatnemu prekupcu, imeti pred očmi troje:

a) Da bo mogla mlekarska zadruga mleko plačevati sorazmerno tem dražje, čim manjša bo njena režija na liter mleka. Režija na liter pa bo tem manjša, čim večja bo množina vsakodnevno mlekarni dostavljenega mleka.

b) Da bo konsum mleka in mlečnih izdelkov ne le obstal na dosedanji višini, ampak se tudi širil le pod pogojem, ako bo konsument imel zaupanje v dobro kvaliteto, zdravost in zanesljivost mleka in mlečnega izdelka. Jasno pa je, da bodo ugled mleka in mlečnih izdelkov mogle držati na višini le solidno poslujoče, dobro opremljene in pod izvežbanim vodstvom stoječe mlekarne, ne pa mlečni krošnjariji, ki s svojim načinom poslovanja zaupanje konsumenta le izpodkopujejo.

c) da bo najugodnejšo ceno za svoj pridelek dosegel le tedaj, ako potom svoje zadruge prodaja mleko in izdelke **naravnost konsumentu brez posrednikov**, ki blago konsumentu podražujejo, njemu pa njegov pridelek pocenjujejo. V kolikor pa morebiti mlekarna vzame več kot znaša njena lastna režija za predelavo in prodajo, tedaj je tudi ta prebitek ne last kakega prekupca, ampak last zadruge in s tem last kmeta kot člana zadruge.

C. Tudi konsumenti naj se pobrigajo.

Kot tretji činitelj pa bi moral stopiti v boj proti nezdravemu posredništvu konsument sam, ki je gotovo najbolj interesiran, da dobi mleko in mlečne izdelke iz prve

roke brez posredniške podražitve, ki jo uvažajo številni posredniki. Konsument je tudi najbolj interesiran na tem, da dobi za težko prisluženi denar dobro, zdravo, polnovredno in nepokvarjeno blago.

D. Obstoj mlekarske šole.

Naposled bi mogli pripomniti še to, da dela pravzaprav ena oblast proti interesom in ukrepom druge oblasti, ako obrtna oblast podpira mlečno krošnjarstvo. Ministrstvo za kmetijstvo je z velikimi stroški ustanovilo in uredilo mlekarsko šolo v Škofji Loki ne le z vidika, kako važno je zdravo mleko in pravilna predelava mleka v mlečne izdelke za kmetijstvo, ampak tudi s socialnega vidika, da so zdravo mleko in dobri mlečni izdelki najcenejša in najbolj zdrava ljudska hrana. Jasno pa je, da postane mlekarska šola čisto nepotrebna ustanova, ako se pod egido obrtne oblasti uvaja v mlečno trgovino in industrijo nezaslišano šušmarstvo, ki bije v obraz vsem zahtevam mlekarstva.

E. Zakon za zaščito mlečne trgovine.

Nam se celo zdi, da bi z vidika ljudskega zdravja, zaščite konsumenta in zaščite producenta bila potrebna ne le mlekarska šola, ampak tudi ravno tako potreben zakon za zaščito solidne in poštene mlečne produkcije in trgovine. Če se je smatralo vino za tako važen pridelek, da ga je bilo treba zaščititi z zakonom, so gotovo mleko in mlečni izdelki take zakonite zaščite še bolj vredni in potrebni, to pa radi velikega interesa naroda na tem hranilu, od katerega je v veliki meri odvisno zdravje mladine.

Plačevanje rentnega davka.

V zadnji številki smo bili na kratko omenili, kakšne premembe zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928

obsega zakon z dne 28. marca 1929, kolikor se te premembe tikajo zadrug zlasti z ozirom na rentni davek.

Rentni davek bodo morale kreditne in druge zadruge, ki sprejemajo hranilne vloge

na vložne knjižice ali v tekočem računu, plačevati od vsote izplačanih in kapitalizovanih obresti.

Davčna stopnja je za različne zadrage različna.

One zadrage, ki so a) včlanjene pri kaki zvezi z najmanj 20 članicami, b) ki ne dele dobička, c) ne dajejo članom načelstva in nadzorstva tantijem in č) po pravih nikoli ne dele svojih rezerv med združnike, bodo plačevale kot rentni davek 3% od vsote izplačanih in kapitalizovanih obresti. Ako pa kakšna posojilnica katerega tu naštetih pogojev ne izpolni, znaša potem pri nji rentni davek 6%.

Na rentni davek, ki ga plačujejo zadrage, se ne pobirajo samoupravne (oblastne ali občinske) doklade.

Če izplačujejo obresti hranilnih vlog ali vlog v tekočem računu zadrage in druge družbe, zavezane javnemu polaganju raču-

nov, nastane davčna obveznost, čim se vloži glavnica na knjižico, tekoči račun, žirovni ali čekovni račun, odnosno ko pridobi vlagatelj pravico do obresti. Davčna obveznost prestane, čim se obresti izplačajo in davek na ustrezn način izroči državni blagajni.

Kadar zadrage in druge družbe izplačujejo ali odobrujejo obresti, poberejo v vsakem slučaju tudi rentni davek. Osebe, ki se jim izplačujejo ali odobrujejo te obresti, zaradi tega niso dolžne predlagati davčnih prijav o teh dohodkih.

Rentni davek se plačuje dvakrat na leto, in sicer vselej v 45 dneh po preteku vsakega polletja, torej do 15. avgusta za prvo in do 15. februarja za drugo polletje.

Obenem s plačilom davka je predložiti pristojnemu davčnemu oblastvu prve stopnje v dveh izvodih seznamek izplačanih in kapitalizovanih obresti po naslednjem obrazcu:

SEZNAM EK

obresti in rent, ki so se izplačale, obračunile, odnosno vkapitalizirale
od dne 1. januarja 19. . do dne 31. decembra 19. .
julija 30. junija

1	2	3	4	4		6
Zaporedna številka	Na kakšni osnovi se vrši izplačilo	Vsota obresti, odnosno vrednost rente	Davčna stopnja	D a v e k		Pripomba
				Din	p	

V drugi razpadelek se vpiše pravna osnova, po kateri se izvrši izplačilo obresti, n. pr. na vložne knjižice, na tekoči račun i. t. d. V tretji razpadelek se vpiše vsota obresti brez odbitka, zaporedoma po vrstah listin, po katerih se izvrši izplačilo obresti. V razpadelek „davčna stopnja“ se vpiše

stopnja, ki se je uporabila za dotično vrsto obresti; pogodovane zadrage bodo torej tu vpisale „3%“, nepogodovane pa „6%“.

Za točnost podatkov, obseženih v seznamu, odgovarja zavod, ki izvrši izplačilo obresti. Davčno oblastvo sme od časa do časa kontrolirati predložene seznamke in jih

primerjati s knjigami in ostalimi dokumenti dotičnega zavoda.

Da se taka kontrola zavaruje, vodi vsako davčno oblastvo imenik vseh takih zavodov v svojem območju, ki so dolžni odtehati davek na rente ob izplačevanju, odnosno obračunavanju obresti.

Če se ob takem pregledovanju ugotovi nepravilnost v poslovanju dotičnega zavoda na škodo države, se mora škoda takoj poravnati z 8% obrestmi za ves dotični čas; če pa gre za dejanje utaje, se uporabijo

odredbe drugega odstavka čl. 142, t. j. kdor zakrivi tako utajo, se poleg plačanja rednega davka kaznuje še s dvakrat do štirikrat tako veliko vsoto, za katero je bila država izpostavljena oškodovanju.

Tedaj, ko se izroči seznamek, se vplača obenem v državno blagajno odtegnjeni davek z vplačilnim listom, ki ga mora izpolniti plačnik davka. Prejete vplačilne liste brani davčno oblastvo najmanj dve leti. Vplačilni list ima naslednjo obliko:

VPLAČILNI LIST

Prejeto in vknjiženo v
davčnem dnevniku
št. dne
leta Kontirano v
knjigi
str.

za Din par ... (z besedami
.....), ki sem jih danes položil pri blagajni
..... v kot
odtegnjeni rentni davek v svojem obratu (podjetju)
..... za čas od dne
do dne

Blagajnik: Likvidator:

V, dne 192..

Svojeročni podpis:

© © © VPRAŠANJA IN ODGOVORI © © ©

Vprašanje 22. Na občnem zborni naše posojilnice je član nadzorstva predlagal, naj načelstvo opominja nadzorstvo, da izpolnjuje svoje dolžnosti. Ali je res uprava dolžna opozarjati nadzorstvo, da naj izvršuje svoje dolžnosti?

Odgovor: Načelstvo nima v ustroju zadruga takega stališča, da bi se moglo smatrati, da je nek višji organ kakor nadzorstvo. Pa tudi nadzorstvu ne pripada značaj nadrejenega organa, ker bi se to ne dalo spraviti v sklad s stališčem, ki ga ima načelstvo kot zakoniti zastopnik zadruga. Oba organa, načelstvo in nadzorstvo, sta enakovredna drug drugemu ter imata popolnoma ločene funkcije in ločene pravice in dolž-

nosti. Vsak organ je za se odgovoren za svoje poslovanje. Načelstvo torej ne more vplivati na to, kako nadzorstvo izvršuje svoje dolžnosti. Stvar občnega zbora je, da presodi delovanje obeh organov. Če se združniki na občnem zboru prepričajo, da nadzorstvo ne izpolnjuje nalog, ki mu pripadajo, ga lahko pokliče na odgovor, oziroma izvoli nove člane v nadzorstvo.

Vprašanje 23. Ali more član, ki je odpovedal članstvo, v istem letu in v isti zadrugi zopet biti sprejet v članstvo?

Odgovor: V slučaju, da kak član iz zadruga prostovoljno izstopi, preneha njegovo članstvo šele koncem dotičnega poslovnega leta, v katerem je pravočasno podal

izstopno izjavo. Ako bi torej kak član, ki je odpovedal članstvo, še pred potekom istega leta znova prosil za vsprejem v zadruo in bi ga načelstvo še istega leta znova sprejelo v članstvo, potem bi se moralo smatrati, da je dotični zadružnik dvakrat član: prvič na podlagi prvotne pristopnice, na podlagi katere traja članstvo do konca onega leta, v katerem je bila podana odpoved, in drugič na podlagi druge pristopnice, ki jo je podpisal tekom istega leta še pred potekom članske dobe. Na ta način bi prišli do dvojnega članstva iste osebe pri isti zadrugi. To pa pravno ni mogoče, ker si ni mogoče misliti, da bi mogel zadružnik vstopiti v zadrugo, kateri že pripada. Če hoče torej zadružnik, ki je iz zadruge izstopil, zopet vanjo vstopiti, je to možno izvesti le na ta način, da vstopi prihodnje leto, ne pa že isto leto, v katerem je podal izstopno izjavo.

Pač pa bi bil pri zadrugah z omejeno zavezo, ki dopuščajo članom vzeti po več deležev, mogoč sledeči slučaj: Zadružnik, ki je odpovedal članstvo, je imel doslej tri deleže. Še istega leta pa izjavi, da hoče pristopiti znova k zadrugi in sicer s štirimi deleži. V tem primeru bi bilo smatrati, da je njegova nova pristopna izjava neveljavna le glede prvih 3 (odpovedanih) deležev, glede 4. deleža pa bi se smatralo, da je veljavna, ker se v tem kaže njegova volja, da se hoče udeleževati zadružnega podjetja v bodoče v večji meri nego doslej.

Vprašanje 24. Ali je zadruga po zakonu

primorana, da sprejme v članstvo vsakogar, ki želi pristopiti in je tudi pripravljen izpolniti vse pogoje, ki jih določajo pravila?

Odgovor: Nihče nima pravice zahtevati, da ga zadruga mora sprejeti v članstvo. Zadruga namreč po zadružnem zakonu k temu ni zavezana. Zato je nedopustno zadrugo siliti, da bi morala sprejemati v članstvo osebe, ki ji niso všeč. Izjema od tega pravila bi nastopila le tedaj, če bi se zadruga prostovoljno po pravilih zavezala, da bo sprejemala v članstvo gotove osebe, n. pr. če podeli dedičem umrlega člana pravico, da morejo nadaljevati članstvo.

Vprašanje 25. Pri naši zadrugi določajo pravila, da morejo člani postati samo kmetovalci. Nekdo, ki je bil ob sprejemu kmetovalec, je opustil kmetovanje in ima sedaj drug poklic. Ali je ta član že s tem, da je prenehal biti kmetovalec, prestal biti tudi član zadruge?

Odgovor: Ko je bil dotičnik sprejet v zadrugo, je izpolnil vse pogoje, ki so v pravilih postavljeni za dosego članstva, med drugim tudi to, da se je ob sprejemu pečal s kmetijstvom. Ker je bil tudi pravilno sprejet, je postalo njegovo članstvo pravomočno. S tem, da je kasneje odpadla ena izmed onih lastnosti, ki so potrebne za dosego članstva, pa članstvo še ne preneha samo ob sebi. Članstvo preneha namreč samo na način, ki je v pravilih določen. Dotičnega člana lahko v Vašem slučaju izključite. Toda potem bo članstvo prestalo zaradi izključitve, ne zaradi premembe poklica.

□ | □ | □ | □ | □ ZADRUŽNIŠTVO. □ | □ | □ | □ | □

Podaljšanje posojil. Ob revizijah naših denarnih zadrugah opazamo najpogostejše nedostatke pri zapadlosti posojil. Zato se naj že pri dovoljevanju posojila pazi, da

se določi in vpiše na zadolžnico rok, v katerem je treba posojilo vrniti. Pri posojilih na osebno poroštvo naj rok ne bo nad štiri leta, pri posojilih na vknjižbo pa ne nad

deset let. Nobeno posojilo pa se ne sme dovoliti do nedoločenega roka, tudi ne ako je zavarovano z vknjižbo, ker namen posojilnice je, da denar čimvečkrat izmenja in pomaga čim več posojila vrednim in potrebnim zadružnikom. Ako pa posojilojemalec iz nepredvidenih in opravičljivih vzrokov posojila le ne more vrniti v določenem roku, je dolžan pravočasno prositi posojilnico, da se mu rok za povračilo posojila podaljša. O tem mora načelstvo, oziroma načelstvo in nadzorstvo v seji sklepati. Ako se prošnji ugotovi, je treba, da dolжник ali podpiše novo zadolžnico, ali pa se stari zadolžnici spodaj pripiše primerno besedilo, iz katerega je razvidno, kdaj se je v seji dovolilo podaljšanje, za kolik znesek in do katerega roka. Da bi tega besedila ne bilo treba vsakokrat pisati, se lahko naroči pri Zvezi posebna štampljka s tem besedilom: „S sklepom seje z dne se rok za povračilo posojila v znesku Din pod istimi pogoji podaljša do“ Štampljka je primeroma poceni, ker jih Zveza naroča v večjem številu. Če ima posojilnica pravico do taksnih oprostitev, je treba na vsaki zadolžnici takoj na prvi strani pod gorenjim robom pritisniti štampljko „Takse prosto“ brez ozira na to, ali je posojilo dano na vknjižbo ali na osebno poroštvo. Tudi za ta tekst dobite posebno štampljko pri Zvezi.

„Zgodovina ročdalskih pionirjev.“ V založbi državne zveze nemških konsumov v Kolinu je izšel prevod „Zgodovina ročdalskih pionirjev, ki jo je spisal Jurij Jakob Holyoake. Prevod je oskrbel Robert Schlosser. Knjiga podaja zgodovino konsumnega društva, ki tvori začetek modernega gibanja v konsumnem zadružništvu. Holyoake sam je bil sodobnik ročdalskih pionirjev in poroča o njihovi konsumni zadrugi kot oči-videc. V svoji knjigi nam opisuje razvoj zadruge od postanka v letu 1844 pa do

leta 1892. In to z natančnostjo, ki priča s kakšnim zanimanjem je sledil pisatelj njenemu delovanju. Prevajalec je dodal knjigi dostavek o razvoju ročdalske zadruge od leta 1892 pa do današnjega dne in je s tem knjigo še izpopolnil. V zadnjem poglavju pa je v kratkih potezah pokazal vpliv ročdalskih pionirjev na zadružništvo v drugih državah. Da je knjiga izšla v angleškem jeziku že v desetih izdajah, v nemškem v treh in da je prevedena na celo vrsto drugih jezikov, je jasen dokaz velikega zanimanja, ki ga je zbudila v zadružnem svetu. Iz zgodovine konsuma ročdalskih pionirjev se mora vsak zadrugar veliko naučiti. Videl bo, kako vztrajno in požrtvovalno delo v zadrugi rodi uspehe, če je spremljano od zvestobe članov. Nobena zadruga ne more imeti skromnejšega začetka kot ga je imela zadruga tekstilnih delavcev v Rochdale. A vendar je bilo le malo zadrug, kjer je delo imelo take uspehe kot delo pionirjev. Ves svet pozna to zadrugo, ki je postala vzor za druge zadruge in katero prihajajo občudovat zadružniki od vseh dežel. Ker bo najbrže zgodovina ročdalskih pionirjev zanimala tudi naše zadrugarje, bomo prinesli v „Narodnem Gospodarju“ najbolj zanimiva poglavja v izveščku.

Železničarska kreditna in podporna zadruga v Sarajevu je zadruga, ki ima namen podpirati svoje člane s krediti, širiti varčevanje, razen tega goji tudi življensko zavarovanje svojih članov. Kljub temu, da zadruga obstoji šele pet let, je dosegla kot kaže njen računski zaključek za leto 1928 prav lepe rezultate. Imela je 3.6 milj. Din deležnega kapitala, kar je za eno zadrugo prav velika vsota in jo menda v tem oziru ne doseže nobena druga zadruga v državi. Koncem leta 1928 je imela 6055 članov tako, da odpade na vsakega Din 620 deležev. Zadruga namerava razširiti svoj delokrog

na vse železničarje Sarajevske direkcije. Hranilnih vlog ima 1.3 milj. Din, fond za zavarovanje znaša 1 milj. Din, rezervni fond 451.000 Din, pogrebni fond pa 530.000 Din. Posojil je dala zadruga za 5.3 milj. Din. Zadruga dela na tem, da hranilne vloge čim bolj dvigne in v ta namen je vpeljala domače hranilnike in obvezno varčevanje. Posojila daje na podlagi zavarovanja. Za vsakih Din 100 deleža se dobi kredit od Din 500. Kreditiranje na zavarovanje pa se ravna po letih zavarovanja. Za posojila na podlagi deležev se plačujejo 9 % - ne obresti

na podlagi zavarovanja pa 7 % - ne obresti. Za Bosno, kjer so tudi 24 % obresti nekaj navadnega, so te obresti izredno nizke. Pri zadrugi, ki je zavarovanih skupno 953 članov, 56 jih je zavarovalo tudi svoje žene in sicer za skupno svoto 13 milj. Din. Glavni namen zadruge je, da gospodarsko povzdigne svoje člane in jim zasigura lepo eksistenco v starosti. Radi majhnega kapitala ne more razviti še popolnoma svojega programa, a kljub temu je njeno delo vredno vpoštevanja.

© © © © © GOSPODARSTVO. © © © © ©

Pregled vplačanih direktnih davkov.

Na direktnih davkih je bilo vplačano v naši državi za januar tega leta 89.7 milj. Din, za februar 106.6 milj. Din, za marec 94.7 milj. Din. Za čas od 1. januarja do 31. marca je bilo skupno vplačano 291.1 milj. Din. Pretečeno leto pa so dohodki teh davkov znašali v istem času 326.4 milj. Din. Torej je bilo v zadnjem trimesečju proračunskega leta 1928/29 vplačano na direktnih davkih za 35.9 milj. Din manj. Ta razlika je nastala ker se vsled novega davčnega zakona, ki je stopil v veljavo 1. januarja 1929 plačuje davek na zemljišča v dveh obrokih 15. avgusta in 1. novembra. Tega davka sedaj ni med izkazanimi dohodki. V celem proračunskem letu 1928/29 je bilo vplačanih skupno 1.738.8 milj. Din direktnih davkov. Proračun pa je predvideval 1.673.4 milj. Din, tako, da so faktični dohodki za 60.4 milj. dinarjev višji.

Gospodarska zveza v Ljubljani notira naslednje cene: Tomaževa žlindra baza 18 %

Din 125.—; rudninski superfosfat v vrečah po 50 kg in po 100 kg à Din 94.—, kalijeva sol po 100 kg Din 170.—, kostni superfosfat Din 128.—; apneni dušik v pločevinastih bobnih Din 275.—; kostna moka Din 120.—; mavec (gips) Din 40.—; nitrofoskal v pločevinastih bobnih Din 200.—; cement dalmatinski Din 58.—; klajno apno Din 3 50; lanene tropine Din 3 90; močra galica Din 8 50; žveplo Din 3 20. Pri vagonem odjemu se cene za gnojila in cement znatno nižajo na franco vsaka postaja. Mlatilnice s tresali in reto Din 4.100.—; slamoreznice Din 1 700.— do 2.000.—; čistilnik 10 sit Din 1.500.—; Plugi Din 500.— do Din 940; reporeznica M. R. Din 550.—; trijerji Din 2.000.— do 3.500.—; mlatilnice na ročni pogon Din 2.200.—; robkači Din 900.—; sadni mlini Din 1.400.— do Din 1.700.—; brzoparilniki Din 1.400.— do Din 2.800.—; kosilni stroji Din 2.000.—. Razen tega imamo na zalogi še vse vrste poljedelskih strojev in ognjavarne blagajne ter vse vrste semen, kot detelje, pese itd.

Občni zbor Gospodarske zveze v Ljubljani, r. z. z. o. z., se vrši dne 4. junija 1929 v prostorih zadruga ob 4. uri pop. s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za preteklo poslovno leto. 5. volitev načelstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Lesne zadruge v Lučah, r. z. z. o. z., se bo vršil 2. junija 1929 ob 14. uri v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. prečitanje zapisnika ustanovnega občnega zbora. 2. odobrenje zadruginih pravil. 3. odobrenje računskega zaključka za l. 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Loki pri Zidanem mostu, r. z. z. n. z., se bo vršil 26. maja 1929 ob 3. uri popoldne v zadrugini pisarni. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaključka za l. 1928. 3. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Loškem potoku, r. z. z. n. z., se vrši 26. maja 1929 ob 3. uri pop. v hranilničnih prostorih na Tabru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za l. 1928. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Lukovici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 30. maja 1929 ob 2. uri pop. v župnišču na Brdu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila iz l. 1928. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za l. 1928. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Mozirju, r. z. z. n. z., se vrši dne 26. maja 1929 ob pol 8. uri zjutraj v zadruginih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo a) načelstva, b) nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaključka za leto 1928. 3. volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Osilnici, r. z. z. n. z., se vrši v uradnih prostorih v nedeljo dne 9. junija t. l. ob 3. uri pop. s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka. 3. dopolnilna volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Lesne gospodarske zadruge na Zg. Polskavi, r. z. z. o. z., se vrši dne 29. maja 1929 ob 9. uri dop. pri posestniku Potočnik Vinko-tu v Loki št. 24. s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Spodnji Polskavi, r. z. z. n. z., se vrši 26. maja 1929 ob 3. uri pop. v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Puconcih, r. z. z. n. z., se bo vršil v uradnih prostorih dne 20. maja 1929 ob pol 9. uri popoldne. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. potrditev računskega zaključka. 4. slučajnosti. Ako bi ob navedeni uri občni zbor ne bil sklepčen, se eno uro pozneje v istem prostoru in z istim dnev-

nim redom obdrži drugi občni zbor, ki bo sklepčen ob vsakem številu navzočih (§ 32 zadr. prav.).

Redni občni zbor Okrajne posojilnice v Radečah, r. z. z. n. z., se vrši dne 28. maja ob 9. uri popoldne v posojilniških prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo a) načelstva, b) nadzorstva. 2. odobrenje rač. zaključka za leto 1928. 3. volitev a) dveh članov načelstva, b) nadzorstva. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske nabavne in prodajalne zadruge zveze kmet. podružnic ljutomerskega okraja Radinci, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 26. maja 1929 po rani sv. maši v gostilni g. Rudolfa Horvata pri Kapeli. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Slivnici pri Celju, r. z. z. n. z., se bo vršil 30. maja 1929 ob 9. uri v tukajšnjih uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje rač. zaključka za l. 1928. 4. poročilo o izvršeni reviziji. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sodražici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 2. junija ob pol 3. uri pop. v župnišču. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1928. 4. dopolnilna volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Suhorju, r. z. z. n. z., se vrši v nedeljo dne 26. maja 1929 v uradni pisarni ob 4. uri pop. s sledečim sporedom: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. revizijsko poročilo. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Svečini, r. z. z. n. z., se vrši dne 26. maja 1929 ob 3. uri pop. v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje računskega zaključka za leto 1928. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Električno-strojne zadruge v Šmarci, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 30. maja 1929 pop. ob 3. uri v mežnariji na Homcu po sledečem dnevnem redu: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje računskega zaključka za l. 1928. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. čitanje revizijskega poročila od dne 4. maja 1929. 6. slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruge v Škofji loki, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 9. junija 1929 ob pol 4. uri pop. v poslovnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1928. 3. Volitev 1 člana načelstva in dveh članov nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Veliki Nedelji, r. z. z. n. z., se vrši dne 2. junija 1929 ob 2. uri pop. v uradnih prostorih s sledečim sporedom: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. odobrenje rač. zaključka za l. 1928. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmečko delavske hranilnice in posojilnice v Trbovljah, r. z. z. n. z., se vrši dne 23. maja 1929 ob 8. uri dopoldne v posojilniških prostorih Društvenega doma s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega letnega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1928. 4. volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Žalcu, r. z. z. n. z., se vrši v nedeljo 26. maja 1929 po prvi sv. maši v zadruginih prostorih. Dnevni red: 1. odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobrenje rač. zaključka za l. 1928. 5. sprememba pravil. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Zibiki, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 9. junija 1929 ob pol 8. uri dop. v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zadnjega revizijskega poročila. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje rač. zaključka za leto 1928. 4. slučajnosti.

Občni zbor Posojilnice za župnije Zdole, Sromlje in Artiče ter krajno občino Križe, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 2. junija 1929 v hiši Ivana Černoga v Zdolah ob 4. uri pop. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. potrditev računskega zaključka za l. 1928. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Produktivne čevljarске zadruge v Žireh, r. z. z. o. z., se vrši dne 26. maja 1929 ob 10. uri dopoldan v zadrugini pisarni s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. razni predlogi in sklepi.

Občni zbor I. jugoslovanske čipkarske zadruge v likvidaciji v Žireh, r. z. z. o. z. j se vrši dne 16. junija ob 13. uri v prostorih Ljudske posojilnice v Žireh. Dnevni red: 1. sklepanje o poročilu likvidatorjev o končani likvidaciji. 2. sklepanje o shrambi poslovnih knjig.

